МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Кафедра туризму географічного факультету
Кафедра країнознавства і міжнародного туризму
факультету міжнародних відносин
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ІНСТИТУТ РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК «СКОЛІВСЬКІ БЕСКИДИ»
WYŻSZA SZKOŁA SPOŁECZNO-PRZYRODNICZA IM. W. POLA
LUBELSKA REGIONALNA ORGANIZACJA TURYSTYCZNA
STOWARZYSZENIE EKSPERTÓW TURYSTYKI W WARSZAWIE

ГЕОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА І ТУРИЗМ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Матеріали
XII Міжнародної наукової конференції
присвяченої 15-річчю кафедри туризму

Львів
12-14 жовтня 2018 р.

Львів – 2018

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОТЕНЦІАЛУ ІНДУСТРІЇ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ В РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Юрій Кушнірук, Маргарита Яковишина
Національний університет водного господарства та природокористування
Рівне, Україна

Медичний туризм у світі розвивається швидкими темпами. Зміни в страхуванні, збільшення вартості медичних процедур спонукають людей шукати альтернативи. За даними UNWTO 2017 року туристичні подорожі з метою лікування, оздоровлення та рекреації становили 27 % від усіх світових мандрівок [1].

Оцінки та прогнози доходів на ринку медичного туризму значно відрізняються серед провідних дослідницьких компаній у світі. Ці невідповідності виникають через неоднозначність у визначенні медичних поїздок та відсутності у розрізі різних країн перевірених даних, що стосуються медичних туристів та наданих їм послуг. За статистичними дослідженнями «Patients Beyond Borders» міжнародний потік медичних туристів становить приблизно 14-16 мільйонів, котрі за рік на відвідування медичних центрів витрачають в середньому 3800-6000 дол., включаючи медичні витрати, транспортні витрати, стаціонарне перебування та розміщення, тобто світовий ринок медичного туризму приблизно оцінюється у 45,5-72 млрд. дол. [2].

На вибір туристами медичної установи істотно впливає наявність природних та історико-культурних ресурсів, оскільки відвідування цікавих пам'яток сприяє психологічному розвантаженню, покращує біоенергетику й прискорює одужання. Україна має багато привабливих рекреаційних зон з унікальними можливостями та медичних закладів із сучасним обладнанням. Географічне розташування Рівненської області, особливості її рельєфу та багата історико-культурна спадщина у поєднанні з якісними медичними послугами створюють хороші передумови для розвитку медичного туризму.

Міжнародний науково-дослідний центр охорони здоров'я спільно з Міжнародною громадською організацією Medical Tourism Index та Міжнародною асоціацією медичного туризму оприлюднили «Глобальний світовий рейтинг індустрії медичного туризму – 2016».

За даними дослідження 2015-2016 року десятку лідерів очолила Канада [3].

Згідно звіту Світового економічного форуму про конкурентоспроможність різних країн у сфері подорожей і туризму у 2017 році найвищі оцінки Україна має у групі показників «здоров'я і гігієна» – 8 місце. Серед показників групи «здоров'я та гігієна» аналізували кількість лікарів на 1000 нас. (Україна посіла 19 місце), доступ до покращеної санітарії (51 місце), доступ до якісної питної води (71 місце), лікарняні ліжка на 10 000 нас. (4 місце), поширеність ВІЛ (111 місце), випадки захворюваності на малярію на 100 000 нас. (перше місце) [4].

Отже, медицина є достатньо перспективною сферою розвитку міжнародного в'їзного туризму в Україні.

За офіційною статистикою загальна кількість туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності у 2017 році в Рівненській області становила 11168, у тому числі тих, що подорожували з метою лікування, нараховує лише 9 осіб, що складає 0,08% від загальної кількості обслугованих суб'єктами туристичної діяльності у 2017 році [5].

Що стосується даних виїзного туризму, то у Рівненській області виїзних туристів було обслуговано суб'єктами туристичної діяльності 9833особи. З метою лікування – жодного.

Внутрішніх туристів в Рівненській області у 2017 р. суб'єктами туристичної діяльності було обслуговано 1335 осіб, з них з метою лікування подорожувало 9 осіб, що становить 0,67% [5].

У Рівненській області за офіційними даними в'їзних іноземних туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності не було взагалі. Проте, кількість іноземних пацієнтів, які проходять лікування в Рівненській області, набагато більша. Іноземні громадяни, відвідуючи в області родичів чи знайомих або приїжджаючи з діловою метою, на міжнародні змагання тощо, можуть скористатись нагодою, щоб отримати якісні, доступні за ціною послуги й паралельно звернутися до приватного лікаря чи косметолога.

Ми дійшли висновку, що пріоритетний напрям в'їзного медичного туризму на Рівненщині – стоматологія [6, 7]. Серед медичних закладів міста Рівне, на веб-сайтах яких розміщено інформацію для медичних туристів, варто назвати клініки «Майстер Стом» та «Дентамед». Отже, дані стоматологічні клініки зорієнтовані на іноземних пацієнтів. Для

прикладу, клініка «Дентамед» пропонує дента-тур, стандартний пакет якого включає надання стоматологічних послуг, трансфер від аеропорту, розміщення, харчування, супровід до аеропорту після закінчення лікування. Програма стоматологічного туризму у «МайстерСтом» передбачає підбір бюджетного варіанту подорожування, організацію трансферу до Рівного за потреби, розміщення у комфортабельному готелі, розташованому поблизу клініки, підбір розважальної програми [8, 9].

На нашу думку, гарні перспективи у розвитку лікувально-оздоровчого туризму Рівненщини має санаторій «Червона Калина», розміщений на південній околиці с. Жобрин Рівненського району. Із природних джерел санаторій отримує йодобромну та хлоридно-натрієву воду. Особливу увагу приділено також методикам нетрадиційної медицини (апітерапія, глинотерапія, фітотерапія, псамотерапія, гірудотерапія, нетрадиційні види масажу) [10].

У розвитку медичного туризму в регіоні важливим показником є забезпеченість населення лікарями. Так показник чисельності лікарів на 10000 населення в Рівненській області становить 35,2, що вище, ніж для України в цілому. Денних стаціонарів при амбулаторно-поліклінічних закладах в Рівненській області 55, ліжковий фонд системи МОЗ на 10000 населення – 71,55.

На розвиток в'їзного туризму суттєво впливає наявність розгалуженої мережі засобів розміщення. Так, за даними Державної служби статистики у 2017 році в Рівненській області кількість осіб, що перебували у колективних засобах розміщення складала 98798, з них у спеціалізованих засобах перебувало 14042 особи, що становить 14,21%. Загальна кількість іноземців у колективних засобах розміщення Рівненської області перебувала 7019 осіб, з них у спеціалізованих засобах перебувало 40 осіб (0,57%) [5].

Статистичні дані за 2017 р. щодо приїжджих у спеціалізованих засобах розміщування свідчать, що у Рівненській області оздоровлювалось у санаторіях 7253 особи, дитячих санаторіях 1808, дитячих закладах оздоровлення цілорічної дії і дитячих центрах 1793, базах відпочинку 3188 осіб. У тому числі у санаторіях оздоровлювалось 40 іноземців [5].

За даними Державної служби статистики України 2017 року лише 2,83 % від загальної кількості туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності, подорожували з метою лікування (таб.):

Таблиця 1

Кількість туристів, обслуговуваних туроператорами та турагентами, у 2015-2017 рр., чол.

Рік	Україна			Рівненська область		
	Всього обслуговано туристів	У тому числі з метою поїздки лікування	%	Всього обслуговано туристів	У тому числі з метою поїздки лікування	%
2015	2019576	36439	1,8	6640	29	0,4
2016	2549606	95884	3,8	9022	25	0,3
2017	2806426	79399	2,8	11168	9	0,1

Джерело: [5]

В умовах сучасного світу 85% потенційних туристів задля пошуку місць, які вони бажають відвідати, надають перевагу Інтернету. Тому, першочерговим питанням у розвитку медичного туризму має стати ефективна промоція можливостей і досягнень медичних клінік на відповідних веб-ресурсах. Наші дослідження показали, що на даний час туристичний контент веб-ресурсів медичних закладів Рівненщини, який був би націлений на приваблення медичних туристів, або відсутній взагалі, або має достатньо низьке інформаційне наповнення, що не відповідає сучасним викликам часу.

Для успішного розвитку будь-якого виду туризму у сучасному світі необхідне формування кластеру. Втілюючи ідею туристичних кластерів, важливо на інформаційних ресурсах усіх рівненських закладів туристичної індустрії розмістити інформацію про можливості надання медичних послуг у регіоні, потенціал його медичних клінік. Інтернет-маркетинг медичної тематики може стати потужним локомотивом приросту туристів.

Нині Рівненщину впізнають за Тунелем кохання. Даний символ може допомогти у просуванні косметології та естетичної медицини в регіоні, оскільки кохання завжди асоціюється з красою. Варто відмітити також близьке розміщення санаторію «Червона калина» до Тунелю кохання, що може сприяти популяризації санаторно-курортного лікування в Рівненські області.

Однак, наявність тільки природних ресурсів, лікарень, клінік, медичних центрів недостатня. Необхідна також відповідна транспортна інфраструктура (зовнішня і внутрішня). У Рівному є аеропорт, проте поки що з Рівного діють лише чартерні рейси на

іноземні курорти, що відповідно не сприяє розвитку в'їзного іноземного туризму. Залізничне сполучення також залишає бажати кращого.

Суттєвою перепоною у залученні іноземних туристів є низький рівень володіння іноземною мовою рівненським медперсоналом. У зв'язку з важкою економічною ситуацією і великою вартістю мовних курсів мало хто з медпрацівників може собі дозволити вдосконалити навички спілкування з іноземцями. Тому варто організувати при медичних закладах безкоштовні муніципальні мовні курси для медперсоналу.

Розвитку медичного туризму сприятиме впровадження державно-приватного партнерства. Ці механізми дозволять медичним закладам отримати більше економічної свободи та інструментів для покращення якості своїх послуг.

Отже, аналіз туристично-інфраструктурного потенціалу розвитку в'їзного медичного туризму в Рівненській області показав достатню кількість колективних засобів розміщування та достатнє забезпечення медичними закладами і кадрами. Пріоритетний напрям в'їзного медичного туризму на Рівненщині на сьогодні – стоматологія. Серед шляхів щодо розвитку медичного туризму на Рівненщині найменш затратними й досить ефективними є потужна промоція можливостей і досягнень медичних клінік на відповідних веб-ресурсах, організація мовних курсів для медперсоналу на пільгових умовах, тісна кластерна співпраця усіх закладів туристичної індустрії із провідними медичними закладами регіону.

Список використаних джерел:

1. UNWTO / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:https://www.e-unwto.org/
2. Patients beyond borders / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://patientsbeyondborders.com/medical-tourism-statistics-facts
3. Medical Tourism Index / [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://www.medicaltourismindex.com/
4. The Travel & Tourism Competitiveness Report 2017 / [Електронний ресурс] / https://www.weforum.org/reports/the-travel-tourism-competitiveness-report-2017
5. Державна служба статистики України /[Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/
6. Кушнірук Ю.С. Медичний туризм у Рівненській області: можливості та

перспективи розвитку [Текст] / Ю. Кушнірук, М. Яковишина // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. - Серія «Географічні науки». - Луцьк : Вежа-Друк, 2017. - № 9 (358). - С. 112-119. / Режим доступу: http://ep3.nuwm.edu.ua/8235/
7. Кушнірук Ю.С. Еколого-географічні аспекти медичного туризму на Рівненщині [Текст] / Ю. Кушнірук, М. Яковишина // Вісник НУВГП №1 (81). – 2018. – С. 42–52.
8. ДентаМед [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://dentamed2000.com.ua/
9. МайстерСтом [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://majsterstom.com.ua/
10. Червона Калина [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://chervona-kalina.rv.ua/

IDENTYFIKACJA FUNKCJI OBIEKTÓW W STARYCH REGIONACH TURYSTYCZNYCH. Przykład badań terenowych studentów Wydziału Geograficznego Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego

Quirini-Popławski Łukasz[1], Semczuk Marcin[2], Hamkało Michajło[3], Romaniv Pavlo[3], Masyuk Julia[3]
[1]Uniwersytet Łódzki, Łódź, Polska
[2]Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Kraków, Polska
[3]Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franka, Lwów, Ukraina

W ramach programu FUGA Narodowego Centrum Nauki realizowany jest na Wydziale Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego projekt naukowy pt. „Przemiany przestrzenne uzdrowisk ukraińskich Beskidów Wschodnich w latach 1827-2017 - ujęcie modelowe". Celem badań jest opracowanie i syntetyczne przedstawienie modelu rozwoju funkcjonalno-przestrzennego uzdrowiska na obszarze Beskidów Wschodnich we współczesnych granicach Ukrainy. Chronologiczne granice zakresu badań wyznaczają dwie arbitralnie wybrane daty: 1827 i 2017. Obszarem badań są 23 miejscowości, na terenie trzech obwodów w Karpatach Ukraińskich, posiadające współcześnie formalny status uzdrowiska, których zasadniczym czynnikiem leczniczym jest klimat (Tab.).